

EL MICALET GALÀCTIC

Propostes didàctiques Fantasmes al passadís

Elaborades per Begonya Soler

FANTASMES AL PASSADÍS

DESCRIPCIÓ

Autor: *Agustín Fernández Paz*

Dibuixos: *Óscar Villán*

Edicions Bromera / Alzira, 2005

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 118

Sèrie Blanca

Format: 13 x 20,5 cm, 64 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió a tot color.

Edat: a partir de 6 anys. Els xiquets i les xiquetes d'aquesta edat se sentiran atrets per un argument senzill i alhora captivador que es complementa amb uns dibuixos molt expressius. A més, el fet que la història estiga contada en primera persona i amb un vo cabulari entenedor contribuirà a despertar en els menuts el gust lector, fins i tot en els menys proclius, ja que les característiques de la col·lecció –lletra gran i dibuixos en color– ajuden a facilitar la lectura en aquestes edats primerenques.

RESUM ARGUMENTAL

Marina i la seua família viuen en una casa antiga, on s'han mudat fa poc. La xiqueta diu que veu uns fantasmes al passadís, cada vegada que va al bany de nit. Marina en diu *tundes*, i els descriu com uns éssers negres que es riuen d'ella i que només ixen de nit, ja que de dia s'amaguen a les parets. Com que li fan por, conta la seua història al pare i a la mare, però cap dels dos no la creu.

Aleshores Marina decideix que ha d'obtenir una prova de l'existència d'aquests éssers estranys, i idea diversos estratagemes per a agafar per sorpresa les diabòliques criatures: munta una torre amb caixes de sabates i les peces del joc d'arquitectura; posa un despertador perquè sone a les tres de la matinada; i ompli el terra del corredor de farina perquè les *tundes* hi deixen les petjades. Tanmateix, no aconsegueix res més que enfadar els pares, que els germans es riguen de les seues pors i que la castiguen.

Un dels dies en què està castigada, la mare arriba a casa amb un paquet que soluciona tots els problemes de la xiqueta. A la caixa hi ha bombetes, portabombetes, cables i tot allò necessari per a fer llum al passadís. D'aquesta manera, les *tundes*—que s'amaguen a les parets quan hi ha llum— no molestaran Marina.

La mare, amb la col·laboració de la xiqueta, col·loca deu bombetes al corredor, l'interruptor de les quals s'acciona des de l'habitació de Marina. Així, cada vegada que la menuda ha d'anar al bany a les nits, encén els llums i les *tundes* desapareixen. Fins que arriba un dia en què no es recorda d'encendre l'interruptor i ni tan sols nota la presència dels fantasmes: se li ha passat la por!

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

El tema central de *Fantasmes al passadís* és l'empatia, és a dir, saber posar-se en el lloc dels altres per a entendre les seues pors i els seus temors i ajudar-los a superar-les. El diàleg, entés com un mitjà per a alleugerir els maldecaps propis i compartir les preocupacions, és l'altre eix que vertebra la història.

La por de la foscor sol ser habitual en els xiquets d'aquestes edats. Per això, la lectura d'aquest llibre—guiada tant pels mestres com pels pares— resulta interessant, ja que pot contribuir a solucionar el problema o, si més no, a posar de manifest que hi ha altres xiquets que l'han superat.

A banda d'aquestes qüestions, el llibre ofereix un ventall ampli de temes que, ben explotats didàcticament, són una bona manera de treballar a l'aula les àrees transversals i l'educació en valors. Aquests en són alguns:

- Les relacions familiars i el respecte per les normes de convivència.
- La perseverança per aconseguir allò que es busca.
- La imaginació i l'enginy aplicats a la superació de les dificultats personals.
- L'amor entre pares i fills.
- La col·laboració amb els majors per a fer aquelles coses que poden resultar perilloses, com ara, les relacionades amb la cuina, l'electricitat, el foc, etc.
- L'esforç i l'afany de superació, que ens ajuden a ser persones millors.

L'AUTOR

Agustín Fernández Paz (Villalba, Lugo, 1947) és mestre i ha col·laborat amb diversos moviments de renovació pedagògica i per la galleguització de l'ensenyament. Com a escriptor, és un dels màxims representants de la literatura infantil i juvenil gallega i en gallec dels nostres dies. La seua producció és tan variada com interessant, i tant les seues narracions curtes com moltes de les seues novel·les han estat traduïdes a diverses llengües. Algunes de les seues obres han estat guardonades amb els premis més prestigiosos, com ara el Premi Merlín, l'Edebé o el Barco de Vapor. En Edicions Bromera, Fernández Paz ha publicat les novel·les juvenils *Les flors radioactives*; *Amor dels quinze anys*, *Marilyn*; *Aire negre* o *Nit d'ombres voraces*, entre altres, a més dels contes infantils *Laura i els ratolins* i *La fugida del mar*. *Fantasmes al passadís* és la segona narració que publica en la col·lecció «El Micalet Galàctic».

L'IL·LUSTRADOR

Óscar Villán va nàixer a Valladolid el 1972, encara que de ben menut es va traslladar a Ourense. És llicenciat en belles arts, en l'especialitat de pintura, i tècnic especialista en disseny i construcció de mobles. Com a pintor, ha participat en diverses exposicions, tant col·lectives com individuals, i és un gran amant de la fotografia. Actualment, es dedica a la il·lustració de llibres, al disseny de cartells i a la creació i gestió de pàgines web. Com a dibuixant ha guanyat el Premi Nacional d'Il·lustració pel llibre *El pequeño conejo blanco* i és un dels 231 il·lustradors que participaren en el llibre *Mis primeras 80.000 palabras*. Entre els contes que ha il·lustrat, cal destacar *La cebra Camila*, *Los dos jorobados* o *La mora*. *Fantasmes al passadís* és el primer llibre que il·lustra per a Edicions Bromera.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Un xiquet o xiqueta de sis anys és un pot per destapar. Si bé alguns trets de la seua personalitat estan ja ben definits, hi ha altres aspectes de la seua manera de ser, dels seus gustos i dels seus interessos que encara no han vist la llum. Per tant, és el moment ideal per a fer-li descobrir l'apassionant món de la lectura. Atesa l'edat, és convenient no insistir excessivament en el discurs típic que la lectura proporciona coneixement, riquesa de vocabulari, obertura de ment, etc. Nosaltres ho sabem i ho valorem, però els menuts no en senten, encara, la necessitat. Per aquest motiu, en aquesta etapa més que mai, hem de seleccionar de manera adequada els llibres que els recomanem. Per què? Perquè ara el que els interessa és que la lectura els faça viure altres vides i, sobretot, que la història els enganxe.

Hem de ser conscients que de les primeres experiències les persones en guardem record, bé bo bé dolent, i per això hem de procurar que les que tenen a veure amb el fet lector siguin recordades amb un bon gust de boca. Amb això ens garantim futurs acostaments al món dels llibres i, qui sap?, potser estem destapant el pot d'un lector.

Fantasmes al passadís pot contribuir a aconseguir aquest objectiu. Tant la història –amb un argument molt senzill, contat en primera persona, i amb uns personatges entranyables– com els dibuixos –d'una gran bellesa plàstica i amb una gran càrrega expressiva–, reuneixen els requisits necessaris perquè l'incloguem en el pla lector del curs. A més, se'n pot fer una lectura col·lectiva a l'aula o també recomanar-lo per a la lectura en família.

Ara bé, hem d'insistir en el fet que no podem pretendre transmetre el gust per la lectura si després exigim que els alumnes responguen qüestionaris o facen treballs sobre el que han llegit. Per aquest motiu, aquestes propostes didàctiques es presenten separades del llibre. Si bé recomanem la realització dels apartats A i B de manera conjunta a l'aula, amb la participació de tots els alumnes, en el cas de l'apartat C ha de ser el mestre o la mestra qui trie quines de les activitats proposades són les més adequades per al grup o per a cadascun dels alumnes de manera particular. El ventall de propostes que inclou aquest apartat és molt variat –comprensió lectora, percepció visual, treball de llengua, expressió escrita, etc.– i permet que se'n faci una selecció d'acord amb els interessos dels alumnes o amb el moment de l'aprenentatge en què es troben.

Pel que fa a l'activitat d'animació lectora que podem portar endavant per a presentar el llibre, proposem fotocopiar de manera ampliada i a color el dibuix de les pàgines 32 i 33 i penjar-lo a l'aula en un lloc ben visible. Demanarem als alumnes què pensen que és, quina sensació els provoca, on podrien viure els éssers representats, etc. Seguidament, llegirem en veu alta la primera

pàgina del llibre, amb una bona entonació que cree un ambient de suspens, però sense que es veja el llibre físic. Això ens permetrà obrir un debat sobre l'existència dels fantasmes o sobre les coses que els fan por. I en aquest punt és quan farem referència a la protagonista, Marina, i presentarem el llibre.

Si hem detectat quins són els temors i les pors dels alumnes durant el treball previ, a mesura que llegim el llibre podem anar establint paral·lelismes entre la història de Marina i la pròpia de cada menut i, fins i tot, parlar amb les famílies perquè es faci un treball conjunt.

Finalment, com a treball posterior a la lectura, proposem l'elaboració del nino articulats, amb l'objectiu de *desdramatitzar* el problema: les *tundes* s'hi assemblen, però el nino no fa por, per tant, les *tundes* tampoc.

Ara bé, com un treball més elaborat, seria interessant dur a terme la dramatització del conte per grups, ja que l'adaptació del text no ens costaria molt i l'escenificació no resultaria massa complicada.

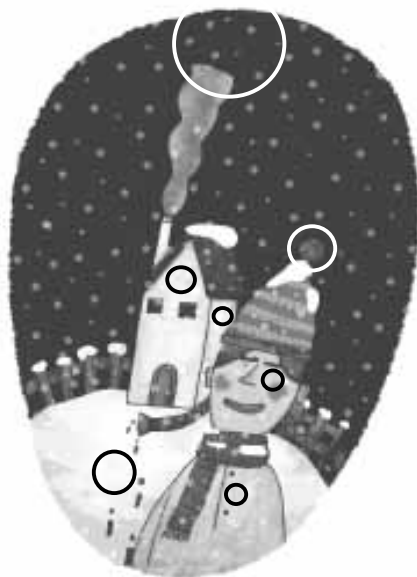
Un treball arredonit d'un llibre sol deixar més bon record i més bon gust de boca. Obrim els pots!

*SOLUCIONS D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PLANTEJADES*

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 11

					1							
1	P	A	R	E	T	S						
	2	C	E	L·L	O	F	A	N	A			
		3	B	O	M	B	E	T	E	S		3
			O									F
		4	S	A	B	A	T	E	R	I		A
			T									R
							2					I
							F					N
							L					
5	I	L·L	U	S	T	R	A	D	O	R	A	
							I					
							X					

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 13

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) ABANS DE LLEGIR EL LLIBRE

1. Llig la coberta i després completa.

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

DIBUIXOS DE:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ:..... NÚM.:.....

2. Fixa't en el dibuix de la coberta i contesta:

–Qui és la protagonista?

.....

–Creus realment que hi ha fantasmes al passadís de sa casa?

.....

–Com són els fantasmes?

.....

3. Mira la part de darrere del llibre i marca què hi apareix:

Un resum del llibre.

El nom dels personatges.

Una explicació sobre l'autor i el dibuixant.

Un dibuix.

El nom del traductor.

El nom de la col·lecció.

4. Obri el llibre per les pàgines 32 i 33, observa el dibuix i contesta:

–Què creus que és?

–Quins colors hi ha?

–Et fa por? Per què?

.....

B) FITXA DE LECTURA PER A DESPRÉS DE LLEGIR EL LLIBRE

1. Contesta:

–Com li diuen a la protagonista?

–Què són les *tundes*?

–Quan apareixen les *tundes* i on?

.....

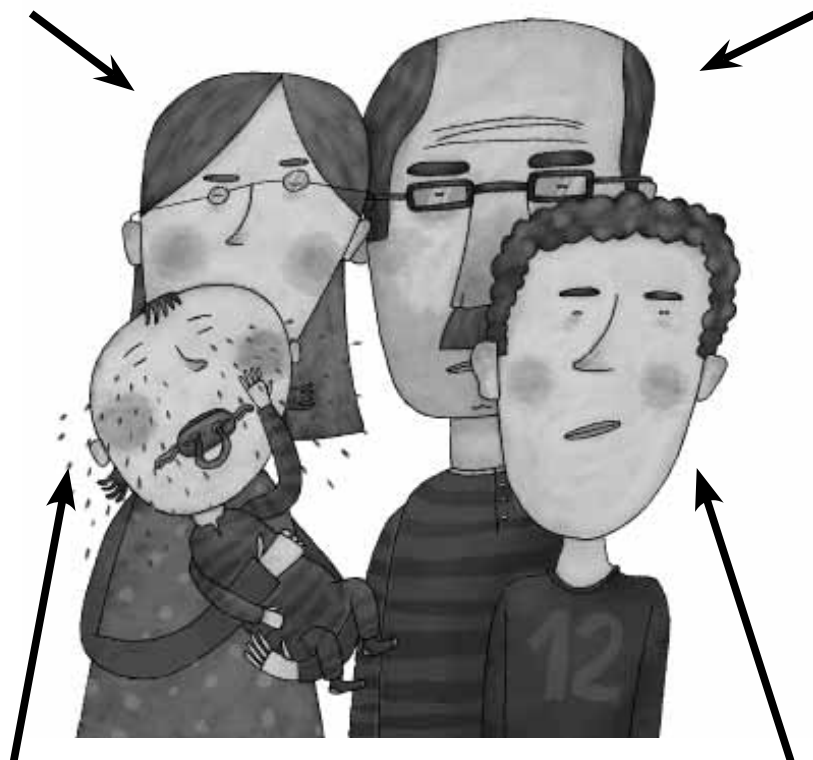
–En què treballa la mare de la protagonista?

.....

–Què passa al final?

2. Anota qui és cadascú.

.....

.....

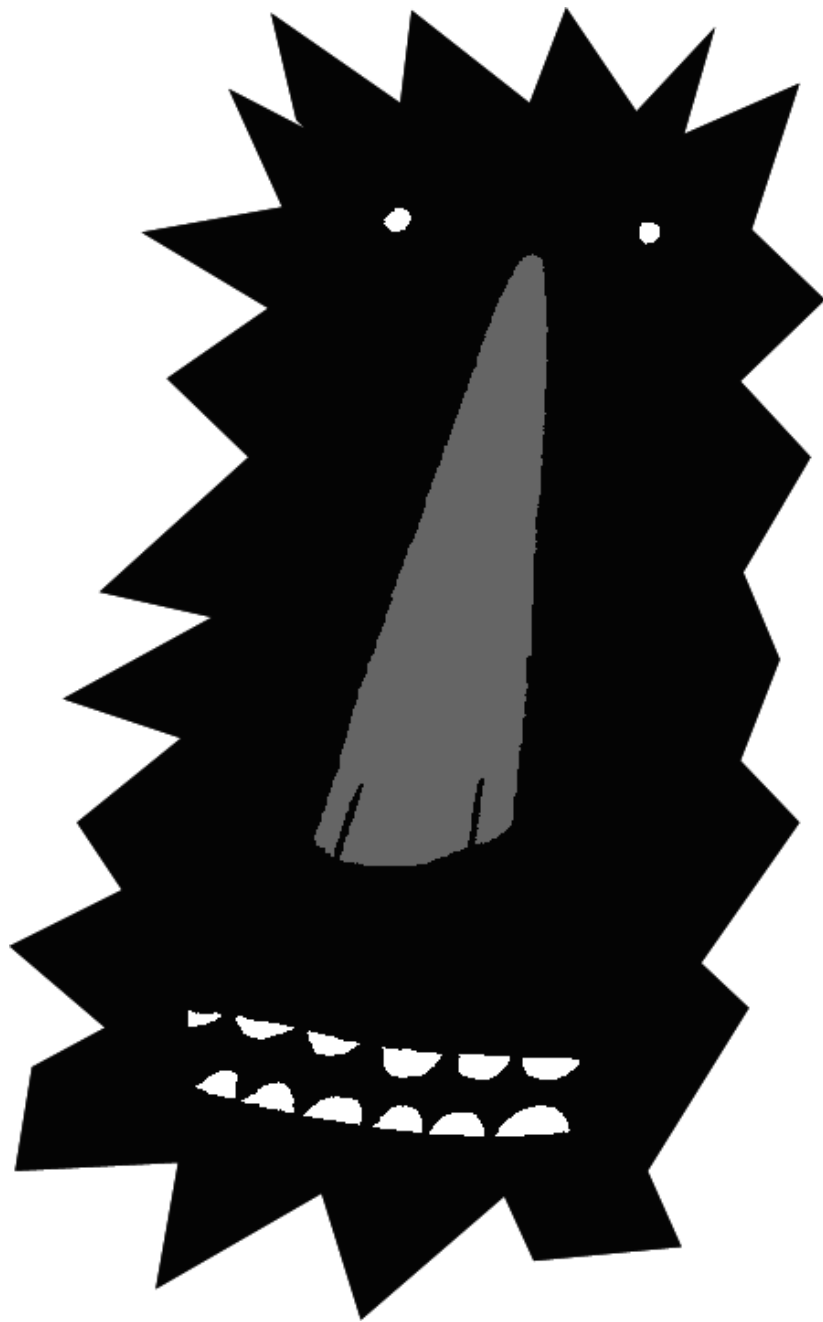
3. Recomanaries el llibre a algun amic o amiga? Per què?

Sí, recomanaria el llibre, perquè

.....

No, no recomanaria el llibre, perquè

.....

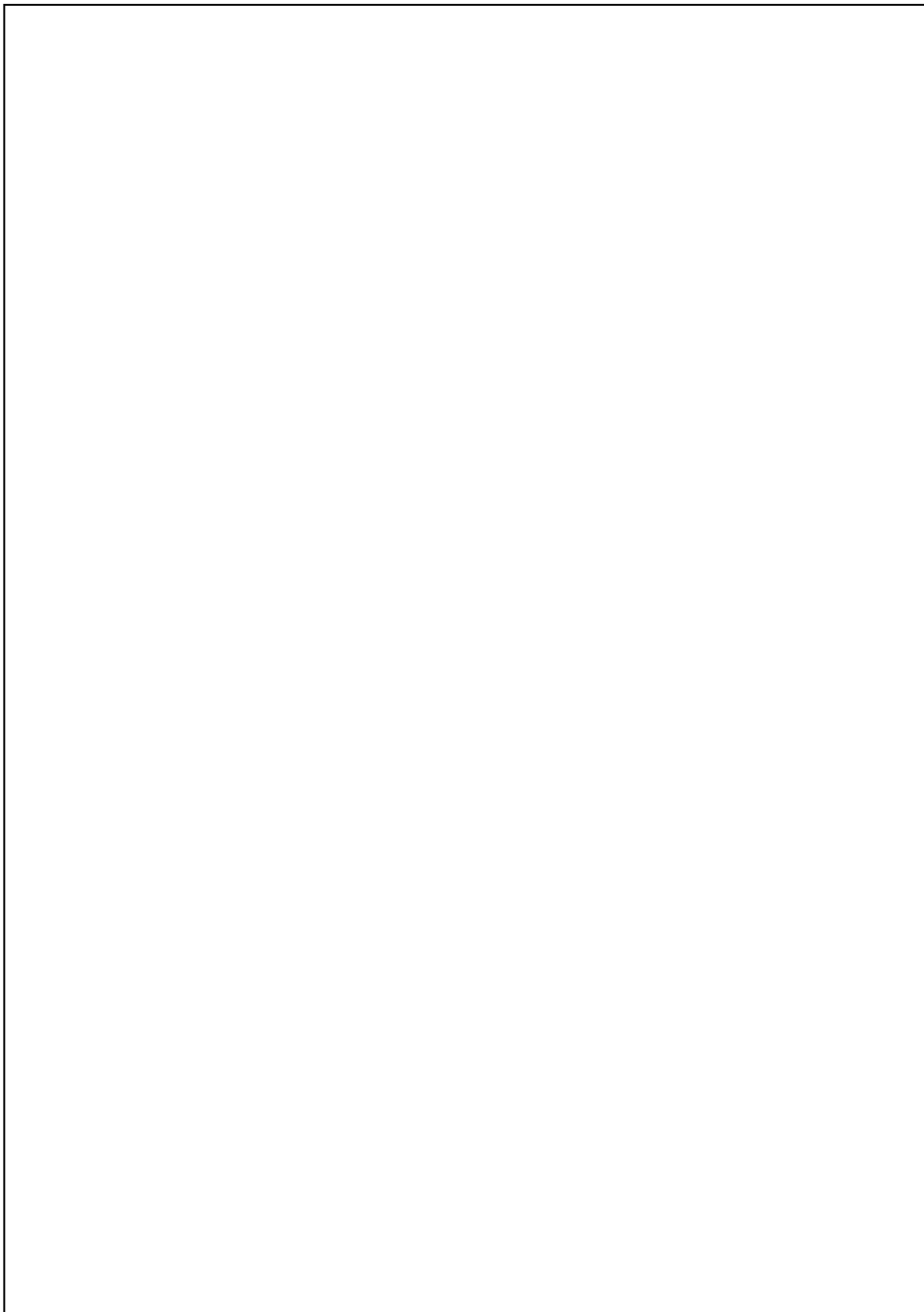

C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

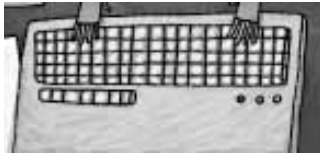
1. Escriu un altre títol per a la història de Marina.

.....

2. Fes un dibuix en què apareguen les *tundes* per a la coberta del llibre.

3. Relaciona cada objecte amb el seu propietari.

Xavier

Marina

El pare

Veva

La mare

4. Contesta aquestes preguntes sobre la història de Marina.

–Per què es trasllada la família de Marina a la casa nova?

.....

–Quantes habitacions té la casa?

.....

–A què s'assemblen les *tundes*, segons Marina?

.....

–Com tingué Marina la idea de la farina?

.....

5. Observa el dibuix de la pàgina 31 i el de la pàgina 59 i explica què ha canviat i per què.

.....

.....

.....

.....

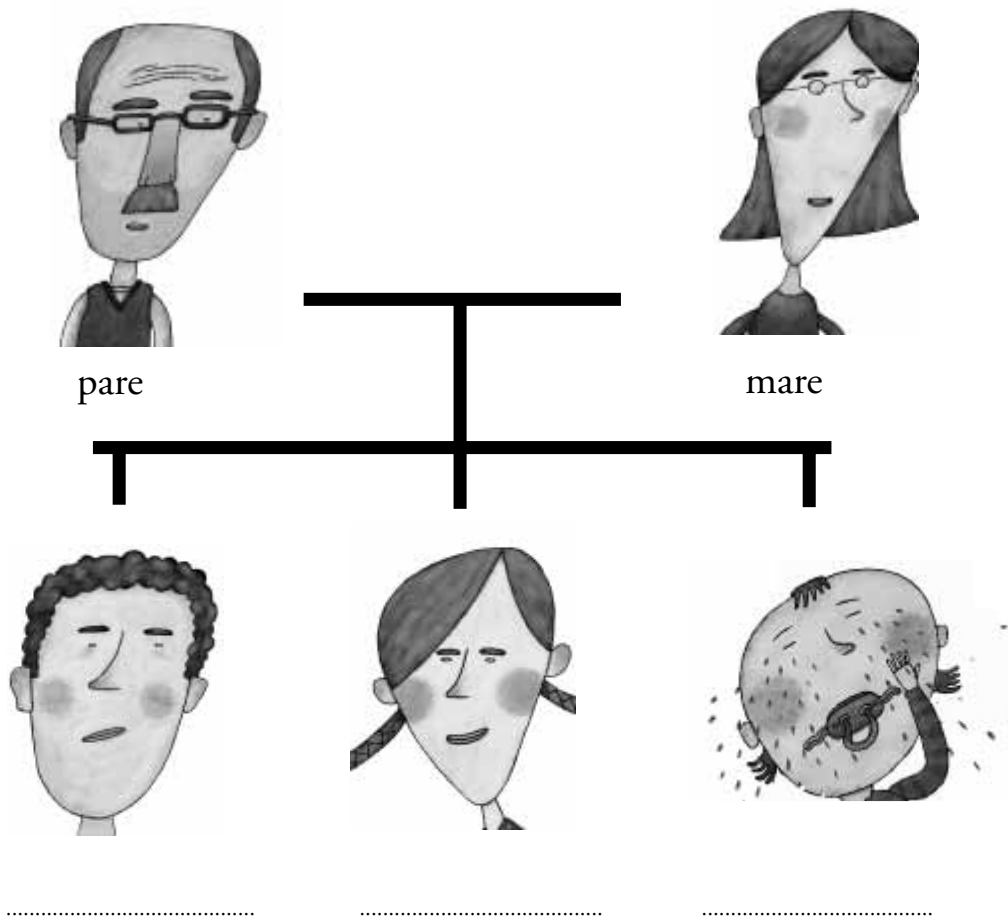
.....

.....

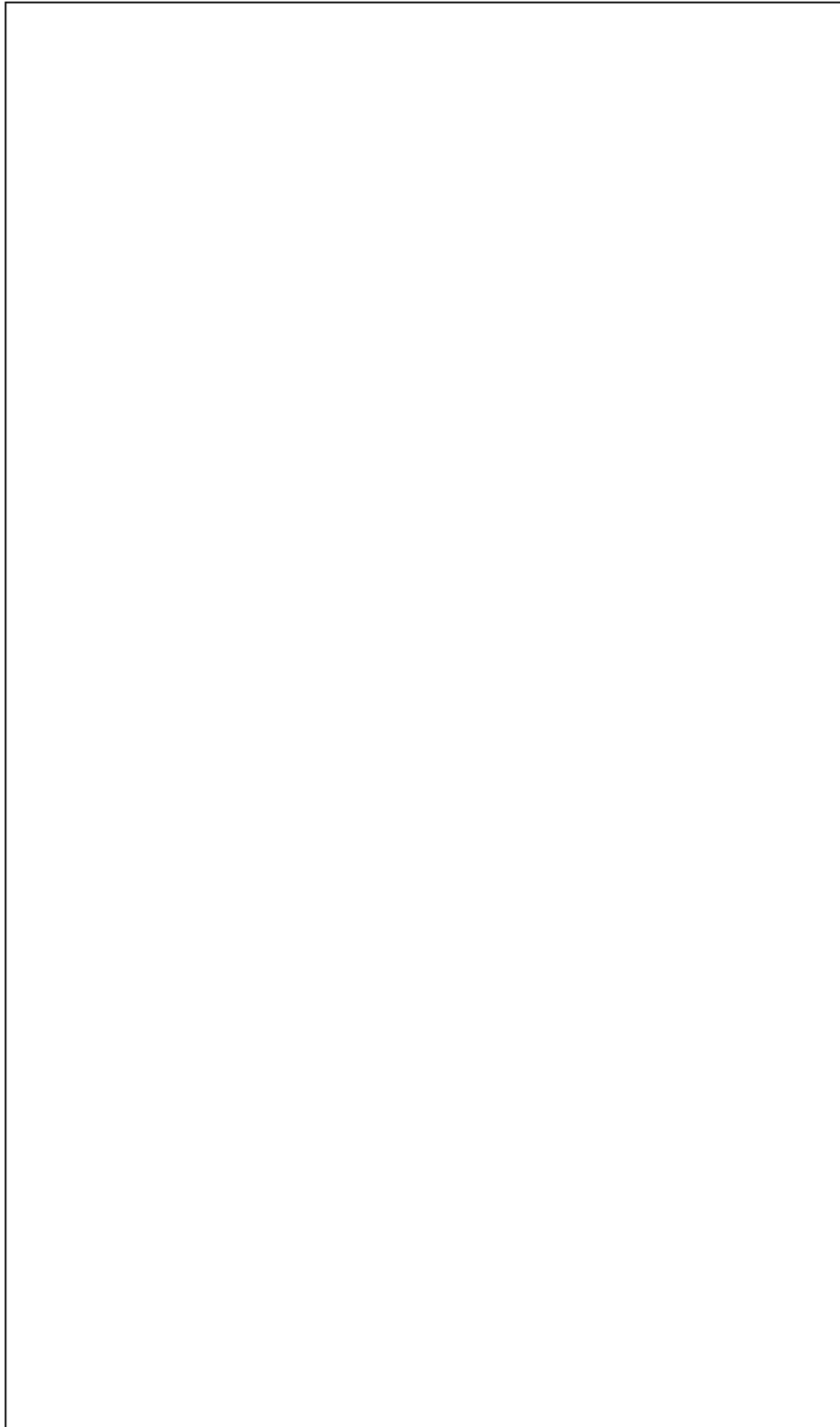
.....

.....

6. Completa l'arbre familiar de Marina.

7. Ara, dibuixa ací l'arbre de la teua família. Pots apegar fotos o fer els dibuixos de tots els membres.

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for drawing a family tree. The box is oriented vertically and occupies most of the page's width and height.

8. Marina diu que a les nits se senten sorolls estranys, i cada membre de la família dóna la seua opinió sobre l'origen d'aquests sorolls. Relaciona el que diu cadascú.

Són les rates.

Són els fantasmes.

Són els conductes de l'aigua.

Són les fustes del terra.

9. Torna a llegir la pàgina 9 i, després, escriu un text en què expliques com és ta casa.

Ma casa és Té habitacions, un menjador, banys i

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. Marina i sa mare utilitzen objectes diversos per a poder col·locar les bombetes. Escriu davall de cada dibuix el nom corresponent.

martell, alicates, tornavís, cinta aïllant, escala

.....
.....

13. Localitza les set diferències.

14. Llig com descriu Marina les *tundes* i després, explica com te les imagines tu.

No porten llençols blancs, com els fantasmes dels castells, ni són horribles i peludes, com els monstres.

.....

.....

.....

.....

.....

15. Marina té por de la foscor. De què tens por tu?

.....

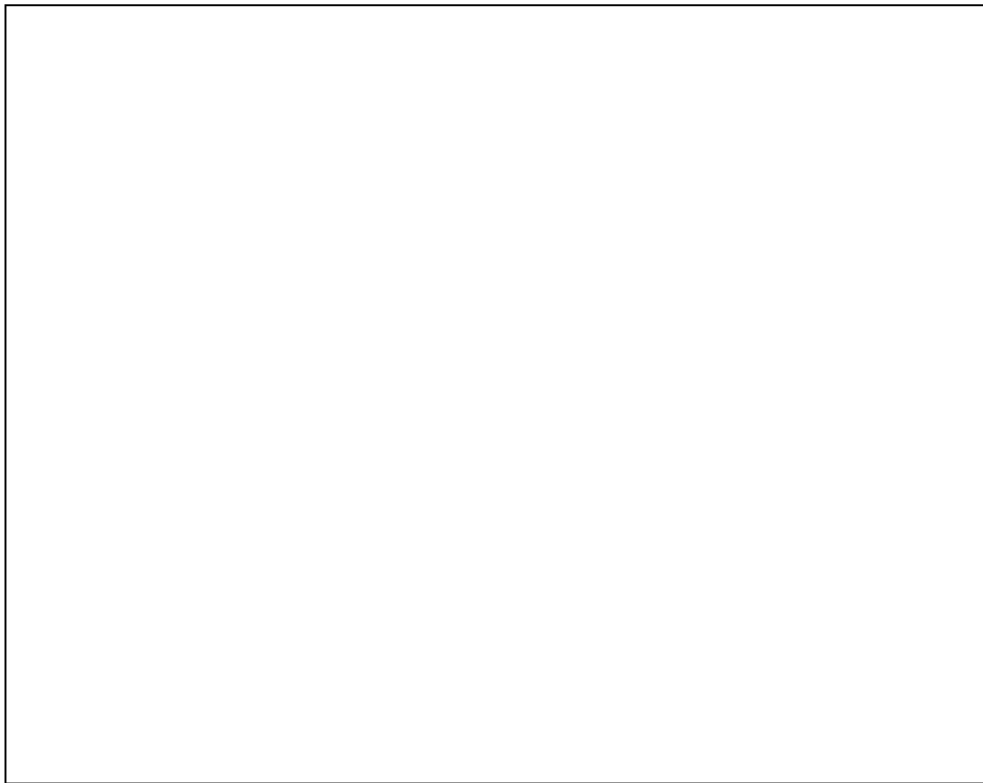
.....

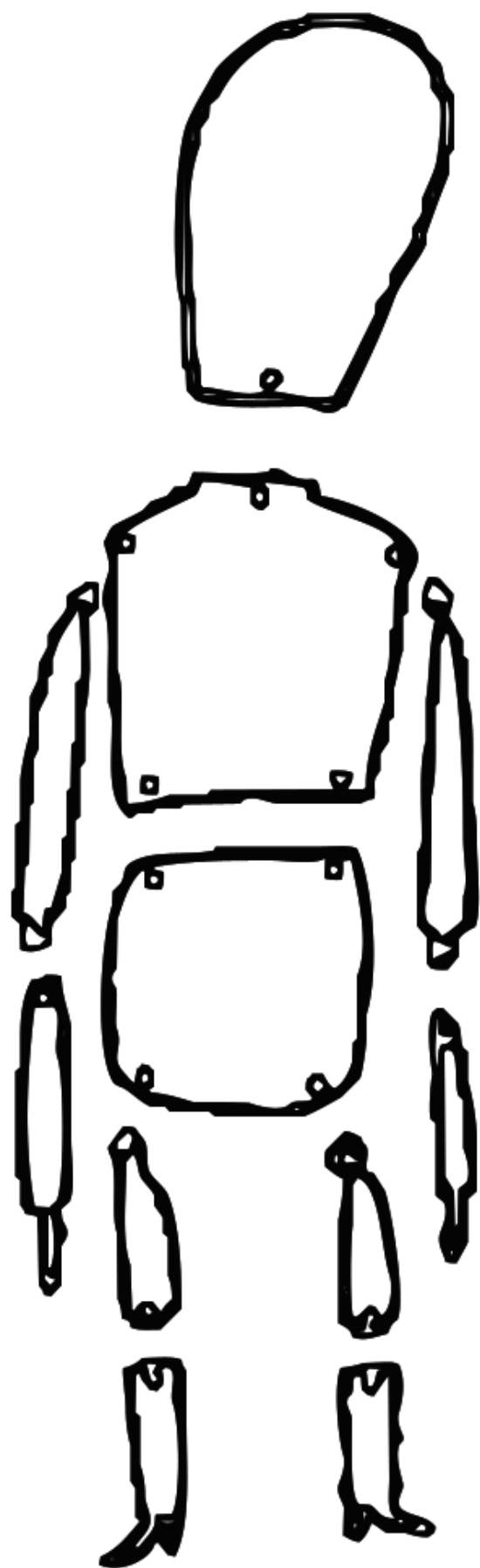
.....

.....

.....

16. Fes un dibuix d'allò que et fa por.

Propostes didàctiques referides al llibre
Fantasmes al passadís (ISBN: 84-9824-000-X)

© Edicions Bromera, S.L.
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Begonya Soler, 2005
Dibuixos d'Oscar Villán, 2005